

po pošti 80 v. več. Naročila sprejema že sedaj tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Edmond de Goncourt: »Dekle Eliza«. Preložil Pastuškin. V Ljubljani, 1919. Izdala in založila Tiskovna zadruga. — Cena brošurani knjigi 7 K, vezani 9 K 50 vin. Drugi zvezek Prevodne knjižice (I. zvezek: Besi), Tiskovne zadruge, prinaša pretresujoči roman deklice Elize, hčerke babice iz pariškega predmestja. V blestem slogu opisuje pisatelj v prvem delu povesti, kako in zakaj je postala Eliza radi razmer, v katerih je zrasla počestnica-vlačuga in nazadnje zločinka. Zaradi umora svojega ljubimca obsojena na smrt, a pomiloscena v do smrtne ječe, živi v drugem delu romana bedno življenje v kazni-nici, kjer počasi duševno in telesno umira, dokler ne izdahne. Prepričani smo, da bo naša »Dekle Eliza« obilo citirana, jo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Ljubljanski člani Slovenske Šolske Matice naj pošljejo po publikacije za l. 1918-19 k poverjeniku Jakobu Dimniku na l. m. solo v Komenskega ulici.

Slovenska Šolska Matica. Zaradi draginje, ki je nastala v tiskarski obrti, smo morali povišati članarino na letnih 10 K. Iz istega vzroka smo povišali tudi ceno knjigam, ki jih je izdala in založila Slovenska Šolska Matica, za 100 odstotkov, le Letopisom smo pridržali prvotno ceno. Ceno prejšnjim celotnim letnikom smo določili na 10 kron za člane in na 12 kron pa za nečlane. Člani Hrvatske Šolske Matice morajo plačati odtisov celotno članarino, oziroma določeno ceno; tako tudi člani, ki ročajo posamezne prejšnje knjige (sno-piše itd.) Učiteljski knjižnici plačajo za celotne letnike 5 kron, za posamezne prejšnje knji-ghe pa polovico prodajne cene. Publikacije za l. 1919 bodo izšle o Božiču; zato prosimo p. n. poverjenike, da takoj začno z nabiranjem članov. »Ukoslovje« II. del je že dotiskan, Letopis je v delu v tiskarni in za tretjo knjigo je pa tudi že pripravljen rokopis. Torej, le hitro na delo!

Polemika.

Poziv v pokoj!

Dopis, ki odobrava češki vzorec je napravil mnogo hude krvi. Proti dopisu smo prejeli mnogo dolgih poročil, ki se vsa izjavljajo proti takemu postopanju pri nas. Preveč bi obremenili list, če bi prinesli vsa poročila popolna. Iz vseh poročil posnemamo torej samo one odstavke, ki navajajo gole argumente proti enakemu postopanju pri nas. Vse komentarje izpuščamo, ker se nam zde nepotrebni in ker govore navajana dejstva dovolj jasno za vsakogar.

Glas starejših je sledeč:

Delijo se v tri dele, in sicer:

1. Take, ki že komaj čakajo na upoko-jitev, ker so jo zaslužili in so potrebni po-čitka, ali pa nimajo več veselja do stanu radi slabih izkušenj.

2. So taki, ki so že potrebni več ali manj počitka, pa jih veže še ta ali oni obzira na šolo ali svojce. Borili so se vse svoje žive dni s pomanjkanjem, stanje se jim je sedaj nekoliko izboljšalo in bi še nekaj časa delali radi pomanjkanja učiteljstva.

3. So oni, mogoče še čili, ki so delali vse svoje življenje za narod, služijo radevoljno iz ljubezni do poklica in mladine, vesele se sadu, ki ga vidijo sedaj dozorevati in hočejo po svojih močeh pomagati narodni šoli na noge; darovati hočejo po-klicu, mladini in domovini še svoje posled-nje moči.

Na ta mesta naj pridejo čeravno samo posredno, tretjeletniki. Primerjajte »zrelega« z nezrelim in nerodnim začetni-kom, ki lovi in hlasta za izrazi, ter gleda na uro, kedaj ga bo de rešil zvonec! Starej-šim pa je dan in vsaka ura prekratka.

Kdo je zrel za pokoj? — Star sem 60 let, služim 42 let, sem nameščen na pet-razrednici in sem kot šol. voditelj pouče-val med vojno tri leta v 5. razredu. Med tem sem mnogo tednov supiral tovariša-vojaka v 4. in obolelo tovarišico po nekaj ur na teden v 1. razredu. Med vojno sem dodal 5000 K od svojega, od ust pritrpane-ga prihranka (zavarovalnino) za vzgojo in druge potrebščine otrok. Sedaj z vsemi dokladami životarim, kakor pač životari tovariš, ki mora vsak dan nasititi šest že-lodcev in šesterim osebam skrbeti za obleko in obutev. —

Ako stopim sedaj v pokoj, izgubim stanovanje, veliki vrt in vojno-draginska doklada se mi izdatno zniža.

Učiteljev primanjkuje. Premurje, slov. Koroško, druge obsejne šole, šole po mestih, vse to zahteva dobrega nadomestka za odstavljene. Slišimo tudi, da pojde precej tovarišev v Srbijo. Prekija se bo izpraznila, petrazrednice se bodo skrčile v tri-celo v dvorazrednice radi

Premurja. Na nekaterih šolah je še danes komaj po ena učna oseba; so celo šole brez učiteljev. Vseposvoda je veliko po-manjkanje, katero hočejo omejiti celo s tretjeletniki, z napol izvežbanim materi-jalom. Vabijo k učiteljstvu gimnazijce, re-alce — itd. da zamaše vrzeli.

To so stvarni in vpoštevanja vredni razlogi, ki jih navajajo oni, ki se ne stri-njajo z mnenjem dopisnika. Pristaviti mo-ramo le še toliko, da vladajo v Čehoslo-vaški republiki drugačne razmere kakor pri nas. Tam je učiteljstva dovolj in lahko izvajajo konsekvence v tem pogledu, ker šolstvo in narodna stvar pri tem ne trpi. Za slovenski narod in za naše razmere bi pa pomenilo izvajanje takega odluka ob-čuten udarec narodnemu šolstvu. Samo na bivšem Kranjskem bi prišlo po taki od-redbi 96 učnih oseb v postev, vsega vkup pa gotovo okrog 300. Kje vsemu nadomestilo za to? To je najstvarnejši razlog, iz katerega upokojitve ni pripo-ročati.

Izoginiti se pa ne moremo tudi razlo-gu, ki ga navajajo nekateri dopisniki tov. kot vzrok, da ne gredo v pokoj namreč: ker imajo potem manjše draginske do-klade.

To je vprašanje s katerim so se mno-go pečali že naši vpokojeni tovariši. Za nje je to vprašanje važno, ker direktno trpe zaradi take določbe. Ni pa naša njih zahteva po izenačenju in izboljšanju pra-vega odmeva v javnosti, ker si vsakdo misli, da je še daleč do vpokojitve in vsled tega ne polaga prave važnosti na pokoj-ninske določbe in odredbe zakonov. Pač pa občuti že to socialno krivično določbo in odmero oni, ki stoji na pragu v pokoj.

Opozoriti smo morali posebej na to vprašanje, in moramo poudarjati, da po-kojninske določbe niso le zadeva naših vpokojencev, temveč so tudi za nas ena-ko važna vprašanja dokler smo aktivni.

Naše stališče je, da učitelji, ki gredo v pokoj ne prenehajo s tem biti naši stanov-ski tovariši in se imamo za njih težnje enako potezati kakor za one pri katerih smo direktno že sedaj prizadeti. Tembolj vidimo upravičenost tega v gori navede-nih razlogih.

Posebno pa moramo gledati, da v no-vih določilih zakona odpravimo te nedo-statke.

S tem smo dali pravico do besede vsem strankam vseh naziranj in predla-gamo o tem vprašanju — konec debate.

Iz strokovnega tajništva Zaveze.

Železniške vozne ugodnosti za učiteljstvo.
A. Državne železnice.

Stalnih legitimacij državna železnica ne izdaje in jih je celo odvzela vsem dosedanjim upravičen-cem, tako da faktično danes ne uživa noben dr-žavni uradnik kake stalne vozne ugodnosti na dr-žavni železnici. Posrečilo se pa je, na našo vlogo na železn. ministerstvo v Beogradu dobiti vozno ugodnost in sicer polovično vozno na progah državne železnice iz Ljubljane—Zagreb—Sarajevo—Beograd. (Velja poljubno za II. ali III. razred.) To dovoljenje je izdano za 100 članov »Zaveze«. Kot legitimacije služijo članske izkaznice »Zave-ze«, ki smo jih dali tiskati v to svrhu in so sedaj na razpolago pri strokovnem tajništvu. Res je prišlo dovoljenje iz Beograda nekoliko »post festum«, ker je že konec počitnic, vsaj na bivšem Kranjskem, toda ker ni omejena na nikak termin, traja tako dolgo, dokler niso izkaznice porabljene, torej ev. še za drugo leto. Izkaznice se izdajajo le za daljše proge, veljajo za enkratno vožnjo tja in nazaj. Kdor želi, da se mu izkaznica dopolnje po pošti, naj točno navede ime in službeni kraj, da se vstavi v izkaznico. Za izkaznice je plačati 1 K za tiskar-niške stroške. Glede potovanja naj se tovariši in tovarišice medsebojno dogovore, ali potujejo po-samezno ali v skupinah. Za izkaznico naj se ogla-sijo le dotični, ki jo v resnici uporabijo. V pisarni bomo vodili natančen seznam.

B. Južne železnice.

V 144. številki Uradnega lista z dne 11. sept. 1919 (splošno važna za učiteljstvo, opozarjamo!) je objavljen šolski zakon sprejet v 51. redni seji narodnega predstavništva dne 9. julija 1919. — Člen 33. zakona o narodnih šolah se izpremenjen glasi: Stalni učitelji (učiteljice) so državni uradniki. S tem smo torej tudi naslovno priznani kot dr-žavni uradniki. Poleg plač, ki jih imamo sedaj popolnoma zjednačene z državnimi uradniki, smo deležni tudi ostalih pravic. Strokovni tajnik je takoj interveniral glede voznih ugodnosti pri rav-nateljstvu južne železnice, ki nam je to v principu takoj priznalo. Glede pogojev sledeče: Kdor re-flektira na stalno uradniško legitimacijo, naj piše na »obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljub-ljani (Adminstr. oddelak)« za tozadevno tiskovino, ki je iz nje vse nadaljnje razvidno. Priložiti je znanke za odgovor. Ugodnost velja za vožnjo v višjem razredu proti plačilu nižjega, torej v I. razr. se plača II. razred, vožnja v II. razr. proti plačilu III. razr. in vožnja v III. razr. za polovico II. razr. — Končno še opozarjam, da stane kolektivna za vsako kalendarsko leto 13 K. Kdor se torej ne misli mnogo voziti to leto, naj vloži šele nov, ali dec. za bodoče leto.

C. Vozna udobnost za šolarje in svrhu obiska šole. »Zaveza« je napravila tudi tozadevno vlogo na ministrstvo saobračaja in je prejela sledečo rešitev:*)

Št. 1446/VI. Ljubljana, dne 5. septembra 1919.

Po nalogu ministrstva saobračaja se Vam na Vaš dopis na imenovano ministrstvo z dne 29. ju-

*) Vsa eventualna pojasnila k odloku dajejo tudi postajna načelstva.

lija t. l., št. 578, naznanja, da uživajo v smislu osebne tarife za področje ljubljanskega ravnatelj-siva II. del, šolarji in svrhu obiska šole, sledečo vozno udobnost:

1. Učencem obojega spola vseh javnih šol (tudi trgovskih, kmetijskih in nadaljevalnih) izdajajo se proti tozadevnim izkaznicam za vožnje do 50 km od postaje bivališča do postaje šolskega okraja in obratno, vozovnice v svrhu obiska šole za polo-vično ceno za osebne in mešane vlake.

2. Ista udobnost velja tudi za učence, ki se pri-četkom tedna peljejo v šolski kraj, čez teden tam-kaj stanujejo in le ob nedeljah bivajo pri starših oziroma rediteljih.

3. Izkaznice (neizpolnjene) prodajajo osebne blagajne po 10 vinarjev komad.

Iste predtisku primerno izpolnjene potrdi šol-sko vodstvo in postajni načelnik v bivališču.

4. Izkaznica velja za dobo šolskega leta, ter jo je pokazati vedno z vozovnico vred železniškim uslužbencem.

5. Vsaka zloraba izkaznic brez prikrajšanja kazenskih in civilnopravnih zahtevkov železnice napram lastniku, ima za posledico, da se ista od-vzame lastniku za dobo dotičnega šolskega leta.

6. Nadalje izdaja ravnateljstvo učencem na podlagi potrjenih izkaznic mesečne vozovnice za dobo koledarskega meseca, in sicer je plačati za iste za razdalje do 10 km polovično tarifo voz-nino za 40 voženj, za razdalje od 11 do 20 km tarifo polovično vozno za 35 voženj in za na-daljnje razdalje tarifo polovično vozno za 30 voženj.

Mesečne vozovnice je naročiti najmanj 4 dni pred rokom, s katerim se jo hoče uporabljati, bo-disi neposredno pri podpisnem ravnateljstvu, ali potom postaje, ki se nahaja na dotični prog, za katero se vozovnice naroče.

Z naročilom vpslati je sliko na kartonu 6:5 10:5 cm velikosti ter cenil odgovarjajoč znesek.

Od ravnateljstva drž. železnice.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba »Zaveze jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učitelj-skega konvikta« v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. avgusta 1919 K 231.943-70.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem har-monija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naro-čila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Št. 494/0

Razpis službe.

Na štirirazredni mešani ljudski šoli pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji se razpisuje nadučiteljska služba. Prosilci, ki morajo biti rim. kat. veroizpovedi, naj vlagajo redno opremljene prošnje na krajni šolski svet Sv. Lenart pri Veliki Nedelji

do 31. oktobra t. l.

Okrajni šolski svet ormoški.

Ptuj, dne 2. sept. 1919.

Predsednik: Pirkmaier I. r.

Vsakovrstne šolske zvezke

lastnega izdelka

priporoča

Učiteljska tiskarna, Ljubljana,

Franciščanska ulica 6.

Trgovina **Ivan Bonač** Ljubljana

priporoča slav. učiteljstvu in šolskim vodstvom svojo bogato zalogo pisarniških in šolskih potrebščin. —

Izšel je predelani natisk knjige:

Wider: „Moje prvo berilo“

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.